

RAS PROJECT
Oeverzwaluw
Omgeving Joure Friesland
2012

Foto: © Henk Post

Oeverzwaluwen hebben in 2012 een moeilijk jaar gehad.

OPGESTELD DOOR: JAN DE JONG

Ringer R44 Vogeltrekstation Wageningen

Jan de Jong, Joure Tel. 0513-414788

Email j.d.jongringer403@home.nl

Blog; <http://blog.seniorennet.be/frieslandnatuurnieuws>

Dit overzicht is samengesteld voor terrein eigenaren en het Vogeltrekstation Wageningen. Het bevat een verantwoording van de activiteiten en kan tevens gebruikt worden door de terreineigenaren bij de beheersverslaglegging van deze gebieden. Derden die gebruik willen maken van de in dit verslag verzamelde gegevens moeten tevens schriftelijk toestemming vragen aan de ringer. **Ringnummers en ringgegevens mogen tevens niet zonder toestemming van ringer en Vogeltrekstation Wageningen gebruikt worden.** Een verzoek kan men richten tot; info@vogeltrekstation.nl of kijk op de Website www.vogeltrekstation.nl Het Copyright van de fotos berust bij de fotografen.

Inhoud.

1. Voorwoord	3
2. Totaal gevangen vogels	3
3. Controle vreemde ringen	4
4. Terugmeldingen ontvangen van collega ringers	5
5. Aantekeningen per kolonie.	5
5.1.Joure wijk Wyldehorne	6-8
5.2.Joure de Twigen	9
5.3.Oudehaske	10
5.4.Heerenveen vaste broedwand	10-12
6. Sponsor plan	13
7. Dankwoord	13-14

Foto: © Jan de Jong, Joure

De Oeverwaluw wand in Joure in de wijk Wyldehorne is extra beveiligd tegen steenmarters in 2012.

1. Voorwoord.

In het vangseizoen 2012 is er ondanks de tegenslagen voor de Oeverzwaluwen in Afrika toch nog een flink aantal geringde vogels teruggekeerd naar de kolonies. Tijdens de terugkeer van de Oeverzwaluwen werd al snel duidelijk dat de vogels een beroerde winter (veel droogte) en een slechte terugkeer hadden meegemaakt. Vogels die in de kolonie de Twigen werden gevangen hadden op 19 juni deels nog hun oude veren van het partiële kleeft, normaal ruien ze deze in het overwintergebied in Afrika. Duidelijk waren nog de oude buik en borstveren te zien, vuilbruin en zwaar gesleten, desondanks waren ze qua gewicht in goede conditie tijdens het broeden. De vogels in de Twigen hebben voor het grootste deel in 2012 maar 1 keer in de kolonie gebroed, na eind juni waren ze dan ook snel vertrokken. Naast de ongunstige weersituaties tijdens de onderzoek periode bleek ook dat de kolonie in Oudehaske in 2012 maar gering bezet was. De vogels hadden een ander stuk van het terrein opgezocht en waren beduidend minder in aantal dan in 2011. Besloten is om deze vogels die daar nog zaten met rust te laten. In de kolonie in de vaste broedwand in Heerenveen waren begin juni weer een flink aantal broedparen, ook daar is maar 1 keer gebroed.

De kolonie in de wijk Wyldehorne in Joure bleek volop bezet te zijn, daar zijn door ons dan ook de meeste vogels geringd in 2012. Vogelbescherming Zeist had belangstelling getoond voor de oeverzwaluwwand en het ringen en heeft op 20 juni opnamen gemaakt voor een film van deze bijzondere broed locatie in de bebouwde kom van Joure. Samen met de hulp van bestuursleden en begeleiders van de Vogelwacht van Joure werden er een flink aantal Oeverzwaluwen gevangen en werd aan de uitgenodigde omwonenden en de plaatselijke jeugd uitleg gegeven. Wethouder Durk Durksz van de gemeente Skarsterlan kwam zelfs nog langs en was duidelijk verrast door de grote belangstelling. In het blad Vogels van Vogelbescherming Zeist (Vogels Herfst 04/12 pag.14- 15) is zelfs aandacht aan deze actie besteed.

2. Totaal gevangen vogels.

In 2012 zijn er veel minder vangpogingen gedaan in de bestaande kolonies, daardoor zijn het totaal aantal gevangen vogels (287) beduidend lager dan andere jaren. Voornaamste reden hiervoor is de toch veel slechtere weersomstandigheden tijdens het vangseizoen en de slechtere conditie van veel vogels na een zware terugtocht uit het overwintergebied waarbij zandstormen en slecht weer situaties in Europa een grote rol hebben gespeeld. Net als bij de Boerenzwaluw heeft ook de Oeverzwaluw zwaar te lijden gehad van de droogte in Afrika gedurende de winter (2011-2012) en op de terugtocht. In Tabel 1 worden de gevangen en geringde vogels op een rij gezet.

Ring en vangtotalen 2012 Oeverzwaluw							
Tabel 1	m-na1kj	v-na1kj	o-na1kj	1kj	totaal	terug	gevangen
Ringplek	geringd	geringd	geringd	geringd	geringd		totaal
Heerenveen broedwand	22	32	4	27	85	19	104
Joure De Twigen	11	15	9	2	37	1	38
Joure wijk Wyldehorne	46	42	3	9	100	45	145
2012 totaal	79	89	16	38	222	65	287

Tabel 1. Gevangen en terug gemelde individuen van de Oeverzwaluw in 2012

3. Controle vreemde ringen.

In 2012 zijn er een flink aantal Oeverzwaluwen gevangen met vreemde ringen. Helaas zijn er nog steeds terugmeldingen uit 2011 die wachten op bericht uit het buitenland. Verreweg de meeste vogels in 2012 waren afkomstig uit andere kolonies uit Friesland. De gegevens van de Oeverzwaluw uit Malta is nog steeds niet binnen, het betreft voor Friesland een bijzondere vangst. Terugmeldingen uit het overwintergebied in Afrika zijn nog niet bekend geworden voor Friesland.

Tabel 2 Controle vreemde ringvangsten in 2011-2012							
Gevangen in kolonie	ringnummer	geslacht	vinddatum	Ringplek	geslacht	Ringdatum	afstand
		leeftijd			leeftijd		in km
		controle	controle	geringd	geringd als	geringd op	
Wyldehorne	260215 Malta	m na1kj	30-5-2012	?			
Wyldehorne	260215 Malta	m na1kj	20-6-2012	?			
Oudehaske	5A.26386 Italie	v na1kj	09-6-2011	Verbania Italie	o na1kj	19-4-2011	804
Oudehaske	5A.26496 Italie	v na1kj	08-6-2011	?			
Oudehaske	5A.26496 Italie	v na1kj	09-6-2011	?			
Oudehaske	5A.26496 Italie	v na1kj	27-6-2011	?			
Joure de Twigen	6248103 Paris	v na1kj	20-5-2011	Lentilles	o na1kj	09-9-2009	504
Wyldehorne	6760267 Paris	m na1kj	20-6-2012	Lentilles	o na1kj	30-8-2011	506
Wyldehorne	AL...44166	m na1kj	30-5-2012	Garijp	m na1kj	25-6-2008	21
Heerenveen	AP...64464	v na1kj	02-6-2012	Bergum	o 1kj	29-6-2010	25
Heerenveen	AP...64464	v na1kj	13-6-2012	Bergum	o 1kj	29-6-2010	25
Heerenveen	AP...64485	o na1kj	02-6-2012	Bergum	m na1kj	29-6-2010	25
Heerenveen	AP...64485	m na1kj	13-6-2012	Bergum	m na1kj	29-6-2010	25
Wyldehorne	AP...65461	v na1kj	20-6-2012	Bergum	v na1kj	29-6-2010	27
Wyldehorne	AP...67309	v na1kj	20-6-2012	Eernewoude	m na1kj	27-6-2011	21
Wyldehorne	AP...67419	v na1kj	30-5-2012	Eernewoude	v na1kj	27-6-2011	21
Wyldehorne	AP...67419	v na1kj	20-6-2012	Eernewoude	v na1kj	27-6-2011	21
Heerenveen	AP...67484	o na1kj	02-6-2012	Bergum	m na1kj	27-6-2011	24
Heerenveen	AP...67484	m na1kj	13-6-2012	Bergum	m na1kj	27-6-2011	24
Wyldehorne	AP...67529	m na1kj	20-6-2012	Eernewoude	m na1kj	27-6-2011	21
Wyldehorne	AP...67679	v na1kj	30-5-2012	Koudum	v na1kj	05-7-2011	24
Wyldehorne	AP...67679	v na1kj	20-6-2012	Koudum	v na1kj	05-7-2011	24
Heerenveen	AP...67859	m na1kj	02-6-2012	Eernewoude	m na1kj	12-7-2011	19
Oudehaske	AT...54191	o 1kj	09-6-2011	Almere	o 1kj	12-8-2010	74
Heerenveen	AV...00536	o na1kj	02-6-2012	Nijbeets	m na1kj	25-5-2011	12

Tabel 2. Terugmeldingen van gevangen Oeverzwaluwen met vreemde ringen in de kolonies, Heerenveen, Joure (de Twigen), Joure (wijk Wyldehorne) en Oudehaske in 2011 en 2012.

4. Terugmeldingen ontvangen van collega ringers.

In 2012 kwamen er een zestal meldingen binnen van het Vogeltrekstation Wageningen. Daarbij was er één van 2010 uit de vaste oeverzwaluwwand in Heerenveen en die teruggemeld werd uit Frankrijk. Maar het opmerkelijkste was toch wel de jonge Oeverzwaluw die in 2012 op 13 juni in de kolonie van Heerenveen is geringd en die op 9 september teruggevangen werd te Cami de Lángles, Sant Carles de la Rapita in Catalonia door een nieuwe groep van vogel ringers de San Sebastian Ringing Scheme/ARANZADI in Spanje. Kijk je in Tabel 1 (pag.3) naar de vangsten in Heerenveen dan zie je dat dit er één is van de 27 jonge (1e kj) vogels die geringd zijn in 2012. Het is mogelijk dat er nog enkele Oeverzwaluw meldingen

kunnen binnen komen. Er is nog een kleine achterstand weg te werken bij het Vogeltrekstation wat door de installatie van een nieuw invul- en terugmeldings program wat voor vertraging zorgde.

Controle vangsten van eigen ringen door collega ringers

Tabel 3

Geringd in kolonie

	ringnummer	geslacht leeftijd	ringdatum	vindplek	vinddatum	Afstand in km
Heerenveen	AJ...65847	m na1kj	23-5-2008	Lentilles Frankrijk	02-9-2010	508
Heerenveen	AS...56265	m na1kj	16-6-2010	Eernewoude	04-7-2012	19
Heerenveen	BA...74376	o 1kj	13-6-2012	Lelystad	24-7-2012	62
Heerenveen	BA...74386	o 1kj	13-6-2012	Catalonia Spanje	09-9-2012	1428
Oudehaske	AJ...87046	o 1kj	13-8-2009	Opeinde	07-7-2012	23
Oudehaske	AT...47420	v na1kj	08-6-2011	Opeinde	07-7-2012	23

Tabel 3. Oeverwaluwen die teruggemeld zijn uit de kolonies van Heerenveen en Oudehaske.

5.Aantekeningen per kolonie.

In 2012 zijn er in drie kolonies (Joure, de Twigen, Heerenveen, Joure Wyldehorne) Oeverwaluwen gevangen en geringd. De kolonie in het zanddepot bij Oudehaske telde een 24 tal broedparen achterin op het zanddepot. Een Steenmarter was in 2011 actief geweest in de kolonie en had in dat jaar een massa nesten vernield en daardoor hebben we deze broedparen in 2012 met rust gelaten. De nieuwe vaste broedkolonie in Goingarijp is in 2012 gerealiseerd en was nog niet bezet.

Foto © Tsjepke van der Honing, Joure.

Jeugd en volwassenen aanwezig bij de Oeverwaluwavond op 30 mei 2012.

5.1. Joure wijk Wyldehorne.

Op 30 mei 2012 zijn er in de vaste Oeverzwaluwwand in wijk de Wyldehorne in Joure van 19.00 tot 20.30 uur een groot aantal Oeverzwaluwen geringd en onderzocht. Vogelwachters en diverse bestuursleden van de plaatselijke Vogelwacht Joure e.o. verleenden daarbij assistentie en ondersteuning bij de voorlichting aan de jeugd en volwassenen die in groot aantal aanwezig was uit de wijk Wyldehorne. Zeker 81 Oeverzwaluwen zijn die avond gevangen. Er werd een bijzondere Oeverzwaluw aangetroffen met een Birdlife Malta (Valletta) ring afkomstig uit het Middellandse Zee gebied in deze kolonie, een unicum zo bleek later, helaas tot op heden hebben we nog geen bericht terug ontvangen uit Malta.

Voorlichting is gegeven aan de aanwezige jeugd over de bescherming van de Oeverzwaluw en het belang van een vaste broedwand voor deze kwetsbare soort die het voornamelijk van insecten moet hebben om in leven te blijven. Alle vogels zijn door de jeugd weer losgelaten nadat ze er eerst op gewezen werden hoe de vogel het gemakkelijkste kon worden vastgehouden. Ook volwassenen deden aan dit weer vrijlaten actief mee. Veel mensen hebben van deze avond genoten en het was voor herhaling vatbaar.

Foto© Piet Schutten, Joure

Grote belangstelling van de jeugd en omwonenden voor het ringen van de Oeverzwaluwen in de wijk Wyldehorne, zelfs Skarsterlannieuws was present!

Deze herhaling van zo'n voorlichtingsdag kwam al vroeg in zicht. Van Vogelbescherming in Zeist kwam een verzoek binnen via de gemeente Skarsterlan (Tsjepke van der Honing) om het Oeverzwaluw ringen in de wijk Wyldehorne in Joure op film te mogen zetten voor het Zwaluwenfonds van Vogelbescherming Nederland. Na contact met de Gemeente Skarsterlân, de Buurtvereniging wijk Wyldehorne en de Vogelwacht Joure e.o. is er besloten hier in principe aan mee te werken en woensdagmiddag 20 juni hiervoor uit te trekken omdat dan ook de jeugd vrij heeft van school en zij er ook bij aanwezig kunnen zijn. Ook deze dag bleek een "boppeslag", veel bewoners met jeugd uit de buurt en zelfs onze wethouder Durk Durksz kwam meedoen. De jeugd stelde ons vele vragen. Met de actieve hulp van veel bestuursleden en vogelwachters kon deze middag tot een groot succes worden gebracht want alleen als vogelringer kan je zo'n grote groep mensen natuurlijk niet aan, laat staan de vele vogels veilig ringen en loslaten.

Tijdens het vangen/ ringen en weer loslaten van de vogels gedroeg de jeugd zich voorbeeldig en werden de vogels al op geslacht voorspeld door de aanwezige jeugd nog voordat ze geringd waren. Door de uitleg hoe je de mannetjes van de vrouwtjes kon onderscheiden in het broedseizoen, vrouwtjes hebben een “blote” buik (zij zitten op de eieren te broeden) en mannetjes hebben geen blote buik maar veel kleine veertjes, riepen ze het geslacht al als ik nog actief over de buik van de zwaluw blies!

Foto© Piet Schutten, Joure

Voor het vasthouden van de Oeverzwaluw en het weer loslaten was grote belangstelling bij de jeugd.

De promotiefilm die er is gemaakt door Vogelbescherming Zeist is mooi geworden en is gratis aan te vragen, zie ook www.vogelbescherming.nl/zwaluwen. Zelfs in het blad Vogels van Vogelbescherming (Herfst 04/2012 blz.14 -15) staat een groot verslag met fotos van het bescherming- en voorlichtingswerk van de plaatselijke Vogelwacht en de Gemeente Skarsterlan. Een geweldig initiatief voor de betrokkenheid in de gemeente Skarsterlan en in de wijk Wyldehorne betreffende educatie over natuur voor jeugd en volwassene. Het blijkt dat de kolonie Oeverzwaluwen die eigenlijk in een woonwijk is gesitueerd en aangelegd is door de gemeente Skarsterlan in een grote behoefte voorziet bij de zwaluwen. Van heinde en verre komen de zwaluwen op deze prachtig gelegen kolonie af en maken gebruik van de vele nestgangen die aangebracht zijn in een betonnen wand. In 2012 is de kolonie door de gemeente voorzien van een nieuwe deklaag zand en is er een lage waterstand vlak voor de wand (zie foto blz.2) aangebracht zodat predatie via de grond/water vrijwel onmogelijk is geworden. Er waren in 2012 maar liefst 78 nestgangen van de 160 bezet in Wyldehorne zo deelde Tonny de Jong van de gemeente me mee, een goed resultaat. Voor meerdere kolonies in Skarsterlan zou in de toekomst een voorlichtsdag kunnen worden georganiseerd om zo de jeugd en omwonenden kennis te laten maken met deze wel bijzondere zwaluwsoort die elk jaar weer een verre reis naar Afrika maakt en terugkeert naar Friese bodem om hier zijn jongen groot te brengen. Hij graaft zijn

nestgang ieder jaar weer in vers zand of modder en eet bij ons ook een flink aantal insecten op waar we in de zomermaanden soms toch wel last van kunnen hebben. En dat allemaal gratis en voor niets, we behoeven hen alleen maar een schoon milieu en nestgelegenheid te bieden. Veel vogels kwamen dan ook weer terug naar de kolonie zoals blijkt uit Tabel 4.

Eigen terugvangsten van Oeverwaluwen in de Wijk Wyldehorne in 2012							
Tabel 4							
Nr.	Ringnummer	Geslacht Leeftijd	Ringplek	Ringdata	Vinddata 1	Vinddata 2	Geslacht Leeftijd
1	AJ...84969	m na1kj	Oudehaske	02-8-2008	20-6-2012		m na1kj
2	AJ...84971	m na1kj	Oudehaske	02-8-2008	30-5-2012		m na1kj
3	AJ...86220	o na1kj	Oudehaske	13-6-2009	30-5-2012		v na1kj
4	AJ...86224	o na1kj	Oudehaske	13-6-2009	30-5-2012		m na1kj
5	AJ...86241	m na1kj	Oudehaske	13-6-2009	30-5-2012	20-6-2012	m na1kj
6	AS...56157	o na1kj	Heerenveen	03-6-2010	30-5-2012		m na1kj
7	AS...56276	o 1kj	Heerenveen	16-6-2010	30-5-2012		m na1kj
8	AS...56288	o 1kj	Heerenveen	16-6-2010	30-5-2012		v na1kj
9	AS...56367	v na1kj	Oudehaske	24-6-2010	30-5-2012		v na1kj
10	AS...56377	m na1kj	Oudehaske	24-6-2010	20-6-2012		m na1kj
11	AT...47411	o 1kj	Oudehaske	08-6-2011	30-5-2012		m na1kj
12	AT...47488	v na1kj	Oudehaske	08-6-2011	30-5-2012		v na1kj
13	AT...47527	v na1kj	Oudehaske	09-6-2011	30-5-2012		v na1kj
14	AT...47107	v na1kj	Joure Wyldehorne	20-5-2011	30-5-2012		v na1kj
15	AT...47117	m na1kj	Joure Wyldehorne	20-5-2011	20-6-2012		m na1kj
16	AT...47133	v na1kj	Joure Wyldehorne	20-5-2011	20-6-2012		v na1kj
17	AT...47139	v na1kj	Joure Wyldehorne	20-5-2011	30-5-2012	20-6-2012	v na1kj
18	AT...47275	m na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	30-5-2012		m na1kj
19	AT...47300	v na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	30-5-2012		v na1kj
20	AT...47314	m na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	20-6-2012		m na1kj
21	AT...47327	v na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	30-5-2012		v na1kj
22	AT...47334	m na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	20-6-2012		m na1kj
23	AT...47339	v na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	30-5-2012	20-6-2012	v na1kj
24	AT...47378	m na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	20-6-2012		m na1kj
25	AT...47379	v na1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	30-5-2012		v na1kj
26	AT...47396	v na1kj	Oudehaske	08-6-2011	30-5-2012	20-6-2012	v na1kj
27	AT...47403	v na1kj	Oudehaske	08-6-2011	20-6-2012		v na1kj
28	AT...47414	m na1kj	Oudehaske	08-6-2011	20-6-2012		m na1kj
29	AT...47449	m na1kj	Oudehaske	08-6-2011	20-6-2012		m na1kj
30	AT...47491	v na1kj	Oudehaske	08-6-2011	30-5-2012		v na1kj
31	AT...47501	m na1kj	Oudehaske	09-6-2011	20-6-2012		m na1kj
32	AT...47502	m na1kj	Oudehaske	09-6-2011	30-5-2012	20-6-2012	m na1kj
33	AT...47513	v na1kj	Oudehaske	09-6-2011	30-5-2012		v na1kj
34	AT...47535	m na1kj	Oudehaske	09-6-2011	20-6-2012		m na1kj
35	AT...47570	m na1kj	Oudehaske	09-6-2011	20-6-2012		m na1kj
36	AT...47759	v na1kj	Oudehaske	27-6-2011	30-5-2012	20-6-2012	v na1kj
37	AV...48024	o na1kj	Joure Wyldehorne	21-7-2011	30-5-2012		m na1kj

Tabel 4. Terugvangsten van eigen ringen in 2012 die geringd zijn vóór 2012.

5.2. Joure de Twigen

In 2012 is er slechts twee keer geringd in de Twigen en wel op 19 juni en 6 juli. Op 19 juni had ik tijdens het vangen in de avonden assistentie van Piet Schutten en Tsjepke van der Honing en zijn er 32 volwassen en 1 jonge Oeverwaluw geringd. Slechts 1 volwassen vrouwtje droeg een ring (BA.75158) en bleek afkomstig te zijn uit de kolonie in de wijk Wyldehorne en was daar op 30 mei 2012 geringd. Mogelijk op zoek naar een nieuw mannetje in een andere kolonie. Tijdens de vangsten op 19 juni kwam er een Boomvalk en een Torenvalk even bij de kolonie wat voor de nodige onrust onder de Oeverwaluwen zorgde. Heel veel volwassen vogels hadden nog een deel van hun veren in het winterkleed en waren vooral op borst en buik met bruine vlekken bedekt, mogelijk afkomstig van de grote zandstormen die ze tegenkwamen in de Sahara op hun terugtocht naar hun broedgebieden. Op 6 juli 2012 in de ochtend zou ik nog een deel van de jonge vogels vangen en ringen omdat deze tijdens onze 1e vangpoging nauwelijks nog aanwezig waren. Het bleek dat nu vrijwel alle oude en jonge vogels al verdwenen waren en er werden maar 10 vogels gevangen waaronder maar één jong, de rest was stellig net eerder uitgevlogen. De kolonie telde in 2012 zeker 36 broedparen en er is slechts één keer gebroed. In 2012 is deze kolonie voorzien van schokdraad om de marterachtigen te weren.

Foto © Jan de Jong, Joure

6 juli 2012. Beveiligde Oeverwaluwwand met schokdraad tegen marterachtigen in de Twigen te Joure.

5.3. Oudehaske

In de kolonie in het zanddepot te Oudehaske is in 2012 niet geringd. Toch zaten er achterin het depot nog enkele nesten aldus Bauke de Jong, op 13 juni telde hij er 17 en op 12 juli zelfs 24 nesten. De vogels zijn in 2012 met rust gelaten omdat er in 2011 een flinke verstoring door een Steenmarter is geweest, vele tientallen nesten zijn er toen geplunderd. Oeverzwaluwen hebben een voorkeur voor het maken van hun nesten in zandafgravingen doch de vogels keerden in 2012 niet terug naar de nog steeds gehavende wand waar ze in 2011 massaal in broedden. Hopelijk keert een deel van de vogels in 2013 weer terug naar het depot waar al sinds heugenis door de zwaluwen wordt gebroed.

Foto © Hans Verhoeven

Even uitrusten na al dat graafwerk in de nest tunnel. Let op de zandkorrels aan de poten en de borstveren en zijkant van de vleugel. De linker middelteen is iets ontstoken en wat dikker dan de rechter!

5.4. Heerenveen vaste broedwand.

In 2012 hebben er zeker 55 paar Oeverzwaluwen gebroed en is er 3 keer (2 juni, 13 juni en 23 juni) in de kolonie gevangen. Op 2 juni was ik smorgens tussen 6.00 uur en 7.30 uur aanwezig en ving in totaal 63 Oeverzwaluwen waarvan er 44 geringd werden en er 19 teruggevangen werden waarvan 14 eigen ringen (zie Tabel 5) en vijf terugmeldingen (zie tabel 2) van andere ringers. Ook werd er een Grasmus mannetje gevangen en geringd die toevallig in het net kwam.

Eigen terugvangsten van Oeverzwaluwen in Heerenveen in 2012							
Tabel 5							
Nr.	Ringnummer	Geslacht Leeftijd	Ringplek	Ringdata	Vinddata 1	Vinddata 2	Geslacht Leeftijd
1	AJ...84176	o 1kj	Heerenveen	14-6-2008	02-6-2012	13-6-2012	m na1kj
2	AJ...84513	v na1kj	Oudehaske	21-6-2008	02-6-2012		v na1kj
3	AJ...84758	m na1kj	Oudehaske	14-7-2008	02-6-2012	13-6-2012	m na1kj
4	AJ...86287	m na1kj	Oudehaske	13-6-2009	02-6-2012	13-6-2012	m na1kj
5	AJ...86480	m na1kj	Oudehaske	02-7-2009	02-6-2012		m na1kj
6	AS...56158	v na1kj	Heerenveen	03-6-2010	02-6-2012	13-6-2012	v na1kj
7	AS...56164	o na1kj	Heerenveen	03-6-2010	02-6-2012		m na1kj
8	AS...56266	m na1kj	Heerenveen	03-6-2010	02-6-2012		m na1kj
9	AS...56306	m na1kj	Heerenveen	16-6-2010	02-6-2012		m na1kj
10	AT...47158	o na1kj	Heerenveen zand	21-5-2011	13-6-2012		v na1kj
11	AT...47179	m na1kj	Heerenveen zand	21-5-2011	02-6-2012		o na1kj
12	AT...47298	o 1kj	Joure Wyldehorne	07-6-2011	02-6-2012		o na1kj
13	AT...47408	v na1kj	Oudehaske	08-6-2011	13-6-2012		v na1kj
14	AT...47468	m na1kj	Oudehaske	08-6-2011	02-6-2012		m na1kj
15	AT...47766	m na1kj	Oudehaske	27-6-2011	02-6-2012	13-6-2012	m na1kj
16	AT...47770	v na1kj	Oudehaske	27-6-2011	02-6-2012	13-6-2012	v na1kj

Tabel 5. Eigen terugvangsten van Oeverzwaluwen in Heerenveen die geringd zijn vóór 2012.

Foto © Pieter van den Berg

Volwassen Oeverzwaluw met droog nestmateriaal in de snavel voor de nestvoering, later volgen de veertjes.

Op 13 juni 2012 tussen 6.30 en 8.15 uur smorgens voor de 2^e keer gevangen in de kolonie, nu waren er ook meer eerste jaars (1kj.) aanwezig. Er werden 27 vogels geringd (14 jongen en 13 volwassen) en een 5 tal bijvangst zoals Pimpelmees (1), Bosrietzanger (1), Kleine karekiet (1) en Fitis (2) kregen ook een ring. Een nestje van de Kleine karekiet met 5 eieren zat vlak langs de waterkant en een Koekoek liet zijn heldere roep horen. Tijdens het ringen kwam er ook een Boomvalk langs die een uitval deed naar enkele jonge Oeverwaluwen, hij kon er geen enkele bemachtigen en verdween in de richting van de rijksweg.

Op 23 juni werd er voor de jeugdvogelwacht van Heerenveen een middag georganiseerd en werden er diverse Oeverwaluwen gevangen en geringd weer losgelaten door de jeugd. Jorrit de Jong uit Oudehaske assisteerde me deze middag. Helaas was er al een groot deel van de jonge vogels uitgevlogen en waren er nog maar weinig oude vogels aanwezig. Tussen 14.00 en 15.30 uur kwamen er een 14 tal kinderen met begeleiders die zichtbaar genoten van de natuurmiddag. Er werden middags toch nog een 14 tal jonge Oeverwaluwen en één volwassen geringd. De Boomvalk liet zich gedurende de vangactie nog enkele keren zien doch kon gelukkig geen vogels bemachtigen. Naast de Oeverwaluwen werden er ook nog 2 nesten met jongen geringd, 3 jonge Kleine karekieten en 5 jonge Koolmezen. Veel jonge Oeverwaluwen die geringd zijn bleken teken bij zich te hebben, een had er zelfs drie op de kop. Door de overhangende vegetatie boven de wand hebben de teken een kans om in de nesten van de Oeverwaluwen te komen. De teken laten zich dan vallen op het moment dat de oude vogels met voedsel de nestgang binnenvliegen. Overhangende vegetatie moet dus altijd verwijderd worden bij aangelegde vaste wand kolonies.

Foto© Rene van Rossum

Volwassen Oeverwaluw met insectenvoedsel in snavel op weg naar de jongen

6. Sponsor plan.

In 2012 zijn van diverse particulieren en instellingen doelsubsidies ontvangen voor het ringonderzoek. Speciale subsidieverzoeken voor netten en ringen werden verzonden aan de Stichting Westermeer en de Rabo Bank en gehonoreerd zodat het ringwerk (Boerenwaluw/Friesland, Oeverwaluw RAS project en het CES Project Rohel Tjeukemeer) door kan gaan. Ook de Vogelwachten Joure en Heerenveen droegen flink bij aan het onderzoek en droegen een deel van de kosten. Alle sponsors mijn hartelijke dank hiervoor. Mensen, bedrijven, scholen en instellingen die ook in 2013 deze Wetenschappelijke bijdrage willen ondersteunen en waarderen kunnen dit onder anderen doen met een financiële bedrage. Bij verschillende projecten zijn nog steeds helpers nodig en mensen die ervaring willen opdoen met onderzoek aan vogels. Zij die dit in het kader van de onderzoeken mee willen doen worden uiteraard vermeld in de eindrapporten. Naast particulieren zijn natuurlijk ook bedrijven, scholen en instellingen welkom als sponsor. Het is mogelijk mee te doen met het Sponsor plan Wetenschappelijk Ringonderzoek. In de vorm van o.a. deze Sponsor bijdrage hoop ik dan ook dat meer mensen zich direct betrokken voelen bij het onderzoek naar en de bescherming van vogels in onze samenleving.

Sponsor mee aan het Wetenschappelijk Ringonderzoek.

Voor **iedere bijdrage van 20 euro** wordt een serie van **100 vogelringen** aangeschaft.

Mocht van deze serie van 100 vogelringen er een of meer buiten 15 km van de ringplek teruggemeld worden dan krijgt de sponsor hiervan bericht door middel van een terugmelding.

Sponsors worden genoemd in het eindverslag.

Meldt U bijdrage aan op j.d.jongringer403@home.nl en U ontvangt bericht welke serie(s) nummers door U gesponsord zijn. U mag zoveel series van 100 opgeven als U wil, elke serie voor 20 euro.

**Stort U bijdrage op Rek. 29.68.17.597 met vermelding van;
aantal series. t.n.v. Jan de Jong Wetenschappelijk Ringonderzoek.**

Uiteraard mag U ook een andere vrijwillige bijdrage geven om het onderzoekswerk te steunen.

7.Dankwoord

In de eerste plaats zou ik het Vogeltrekstation en de terreineigenaren willen bedanken voor de nodige vergunningen om vogels te mogen ringen. Veel dank ben ik verschuldigd aan al die mensen die me in 2012 hebben bijgestaan in het onderzoek. Het is een voorrecht om onderzoek te mogen doen in deze gebieden. Dank ook voor de assistentie die ik in 2012 mocht ontvangen van Tsjepke van der Honing, Piet Schutten, Bauke de Jong, Laurens Potijk, Piet Schutten, Tonny de Jong, en vele andere gasten die meegingen om het ringen van vogels wat van nabij mee te maken. Tevens dank aan Vogelbescherming Zeist voor het maken van een filmpje van de ringactiviteiten en Skarsterlannieuws die aandacht schonk aan de educatie. Zonder de financiële bijdragen van de Sponsors; Stichting Westermeer, De Rabo Bank Sneek, Vogelwacht Joure e.o., Vogelwacht Heerenveen en de particulieren Peter Zeldenthuis (Joure), Henk Bulsing (Joure), Th.A.Postma Simons (De Knipe), Jan van der Veen (Noord Bergum) en Harry Wijnandts (De Tike) had ik het financieel erg moeilijk gekregen om het ringonderzoek voort te zetten, mijn dank aan hen is dan ook groot.

SPONSORS 2012.

Bedrijven en instellingen.

Stichting Westermeer Skarsterlân
Rabo Bank Sneek –Zuid west Friesland
Vogelwacht Joure e.o
Vogelwacht Heerenveen e.o.

ALLE SPONSORS IN 2012 HEEL HARTELIJK BEDANKT!

Particulieren

Peter Zeldenthuis, Joure
Henk Bulsing, Joure
Th.A.Postma Simons, De Knipe
Jan van der Veen, Noordbergum
Harry Wijnandts, De Tike

Foto© Rinus Baayens

We spreken af dat we volgend jaar weer naar Friesland gaan !